

***Elektrycy Warszawscy
w latach 1939-1945***

Seminarium OW – SEP w dniu 22 kwietnia 2005 r.

Autorzy referatu:

1. Prof. Jerzy Felicki wraz z zespołem w części przedstawiającej działalność jaką prowadzili teletechnicy i radiotechnicy

2. Miłosława Bożentowicz, Zbigniew Filinger i Jan Jagoda w części przedstawiającej działalność jaką prowadzili elektrycy i energetycy

Seminarium OW – SEP cd.

Zakres prezentacji:

- działalność statutowa SEP, prowadzona przez członków stowarzyszenia w okupowanej Warszawie
- działalność elektryków, energetyków, teletechników i radiotechników na terenie okupowanej Warszawy
- działalność członków SEP poza granicami kraju w okresie II-giej Wojny Światowej

OW - SEP w 1939 roku

Stanisław Wachowski
1939

**W 1939 roku OW - SEP
liczył 753 członków,**

**Prezesem Oddziału był
Stanisław Wachowski**

SEP w 1939 roku

Liczba członków SEP - 1414

Prezes Zarządu Głównego:

Antoni Krzyczkowski

Struktura organizacyjna:

13 oddziałów i sekcja radiotechniczna

Siedziba Stowarzyszenia:

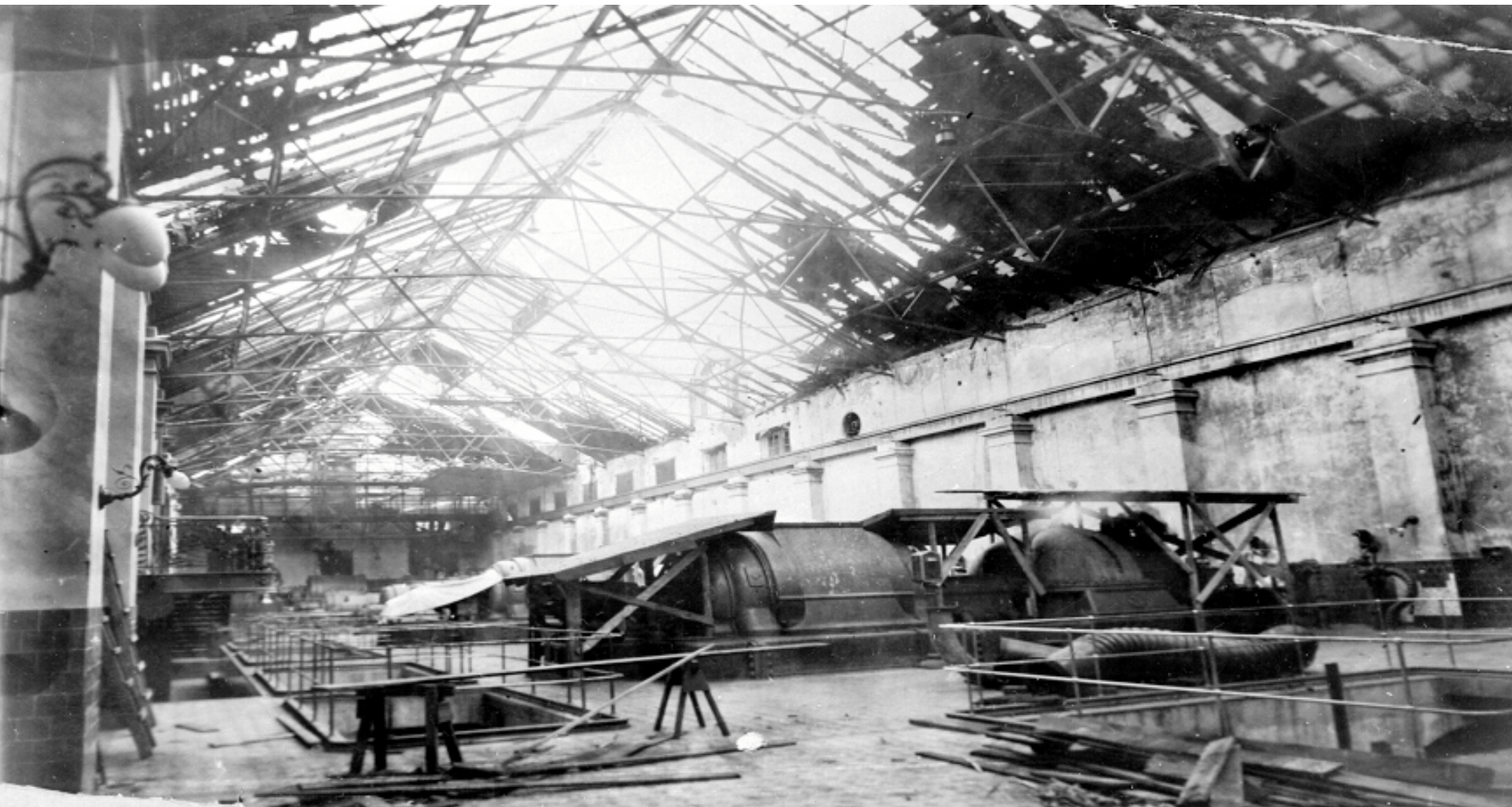
***Pałacu Kronenberga, przy ulicy Królewskiej 15,
gdzie również znajdowały się: biblioteka, agendy,
laboratorium Biura Znaków Przepisowego SEP***

Warszawa we wrześniu 1939 roku

Warszawa skapitulowała w dniu 27 września. W wyniku działań wojennych w tym okresie miasto poniosło duże straty w swojej infrastrukturze technicznej.

Zburzona siedziba SEP, przy ul. Królewskiej i zniszczone zbiory

Elektrownia Miejska we wrześniu 1939 r.

Regularny ostrzał elektrowni rozpoczął się w dniu 7-go września. Unieruchomiona dn. 25-go września

Infrastruktura techniczna miasta we wrześniu

- Komunikacja tramwajowa nie funkcjonowała już od dnia 6-go, Elektrownia Tramwajowa (10,5 MW) unieruchomiona, gdzie zostały uszkodzone dwa turbozespoły i jeden kocioł parowy oraz chłodnia kominowa itd..
- Komunikacja kolejowa na linii średnicowej oraz linii EKD unieruchomiona z powodu znacznego uszkodzenia torowisk i sieci tracyjnej
- Łączność telefoniczna była czynna do 25-go września
- Rozgłośnia radiowa nadała ostatni komunikat w dniu 23 września
- Do końca czynne były dwa agregaty prądotwórcze w zakładzie wodociągów i kanalizacji przy ulicy Karowej

Wielkości strat w infrastrukturze technicznej miasta

-Sieć tramwajowa ok. 80%

-Sieć kolei elektrycznej ok. 40%

-Elektrownia Miejska i sieć przesyłowa ok. 16%

Bezpośrednio po kapitulacji miasta Warszawy

Niemcy po zajęciu Warszawy nakazali ludności cywilnej podjęcie normalnej pracy w swoich zakładach.

Również Prezydent Stanisław Starzyński w swojej odezwie z dnia 30 września wezwał pracowników służb miejskich do zapewnienia normalności w funkcjonowaniu urzędzeń technicznych miasta.

Warszawiacy przystąpili do odbudowy zniszczonej infrastruktury technicznej miasta.

Odbudowa infrastruktury technicznej miasta

-W dniu 18-m października została uruchomiona pierwsza linia tramwajowa (pl.Wilsona-pl.Krasińskich). Od 1940 roku przewozy tramwajami były większe niż przed wojną.

Odbudowano Elektrownię Tramwajową, w 1941 roku osiągnęła moc 12,5 MW. Zniszczona w czasie Powstania Warszawskiego już nie odbudowana. Budynki elektrowni dziś są siedzibą muzeum.

- Ruch na linii EKD wznowiono od 2-go października (Grodzisk Mazowiecki – Pruszków)

-Ruch na linii średnicowej wznowiono w kwietniu 1940 r. na trasie Warszawa Wschodnia – Otwock

Łączność

-W dniu 20-ego października 1939 roku Okupant wydał zarządzenie o konfiskacie odbiorników radiowych. Łącznie skonfiskowano ok. 87 tyś. różnego typu odbiorników.

-Łączność telefoniczna została przywrócona w styczniu 1940 r. i była podstawowym środkiem łączności dla mieszkańców miasta w życiu codziennym, zawodowym i konspiracyjnym.

Elektrownia Miejska w październiku 1939 roku

Ponownie
uruchomiona w dniu
4 października

Elektrownia Miejska - naczelnym dyrektorem pozostał inż. Alfons Kühn, nadzór ze strony niemieckiego okupanta inż. Leo Heinz

Przedsiębiorstwa teletechniczne i radiotechniczne

Urząd Telekomunikacyjny-dotychczasowy dyrektor Wacław Froelich (członek Sekcji Teletechnicznej) pozostał na swoim stanowisku przez krótki okres, -aresztowany i rozstrzelany - . Nowym dyrektorem został major Leerl – Austriak, przed wojną dyrektor firmy Standard Electric Company w Warszawie.

Wytwórnia Sprzętu Teletechnicznego w Warszawie pozostała pod kierownictwem Wacława Moszczyńskiego, działacza stowarzyszenia.

Przedsiębiorstwa teletechniczne i radiotechniczne

Spółka telefoniczna PAST- dotychczasowy dyrektor Aleksander Olendzki (członek Koła Teletechników przy Ministerstwie Poczt i Telegrafów) - aresztowany, zginął na Pawiaku. Nowym dyrektorem został Karol Reinhold Sigfrid Haegberg, obywatel szwedzki (członek Stowarzyszenia Teletechników Polskich).

Stacja Wzmacniakowa w Warszawie została całkowicie obsadzona personelem niemieckim.

Początki okupacji niemieckiej w Warszawie cd.

Stopniowo wzrastał poziom represjonowania mieszkańców miasta. Rozpoczęły się liczne aresztowania i osadzenia w obozach koncentracyjnych. Początkowo skierowane to było do pojedynczych osób, później już całych grup.

Duża część teletechników zginęła w masakrze w dniu 27 grudnia 1939 roku w Wawrze.

Początki okupacji niemieckiej w Warszawie cd.

Niemcy przystąpili do likwidacji wszelkich przejawów „polskości”. Między innymi zamknięto wyższe uczelnie, zdelegalizowano stowarzyszenia techniczne.

Jednak wszystko co zostało zabronione przez okupanta powoli, ale konsekwentnie zostało przeniesione do realizacji w konspiracji.

Cele jakie postawili sobie elektrycy

- **Zespolenie środowiska i udzielanie wzajemnej pomocy;**
- 2. Kontynuowanie działalności statutowej SEP;**
- 3. Udział w w przedsięwzięciach technicznych mających istotne znaczenie dla miasta i kraju;**
- 4. Utrzymanie wysokiego poziomu nauczania młodzieży;**
- 5. Udział w organizacjach zbrojnych.**

Rozpoczęcie działalności SEP w okresie okupacji

Z inicjatywy Kazimierza Szpotańskiego w 1940 roku stowarzyszenie rozpoczęło działalność w warunkach konspiracji

Siedziba stowarzyszenia

Nieformalnym miejscem spotkań członków stowarzyszenia był budynek przy ul. Zielnej 49, będący siedzibą Związku Przemysłowców Metalowych.

Tu wykorzystano fakt, że Kazimierz Szpotański był również przewodniczącym Grupy Elektrotechnicznej Związku Przemysłowców Metalowych i mógł oficjalnie organizować spotkania o tematyce gospodarczej.

Odbyło się 167 spotkań, ostatnie przed południem w dniu 1 sierpnia 1944 r.

Działalność statutowa SEP w okupowanej Warszawie

- 1. Odczyty, prezentacje i informacja techniczna**
- 2. Praca poszczególnych komisji Stowarzyszenia**
- 3. Szkolnictwo zawodowe**

Działalność odczytowa

Odczyty prezentowane były w lokalach Związku Przemysłowców Metalowych lub Fabryki Aparatów Elektrycznych, a ponadto w prywatnych mieszkaniach.

- Stanisława Wachowskiego na temat udziału elektryków w obronie Warszawy we wrześniu 1939 r.;
- prof. Pomianowskiego na temat możliwości budowy stopni wodnych na rzece Wiśle;
- A.Hofmana na temat uzbrojenia stosowanego dla drewnianych słupów w liniach WN;
- Witkowskiego na temat szkolnictwa zawodowego;

Działalność Komisji Przepisowej

Komisja Przepisowa pod przewodnictwem inż. Henryka Tarnowskiego, pracowała równolegle w dwóch podkomisjach:

1. z referentem kol. T. Monkiewiczem

M. Chodakowski, W. Puciata, S. Roguski,
W. Smoluchowski, Z. Wierzbowski i S. Wóycick

2. z referentem kol. E. Domańskim

S. Kończykowski, T. Monkiewicz, S. Plewako, W. Puciata,
J. Skowroński, B. Hac, A. Hoffmann i B. Witwiński.

Miejscem spotkań komisji był lokal Dyrekcji Elektrowni Okręgu Warszawskiego w „Prudentialu” przy ulicy Świętokrzyskiej

Prace Komisji Przepisowej

- nowelizacja „Przepisów budowy i ruchu urządzeń elektrycznych prądu silnego” (PNE 10), wykonana przez zespół pod przewodnictwem kol.T. Monkiewicza;
- znakownictwo opracowane przez kol. K. Drewnowskiego;
- przepisy na przekładniki praca kol. B. Jabłońskiego;
- przepisy na uziemienia i zerowania opracowane przez podkomisję pod przewodnictwem kol. K. Kolbińskiego;
- przepisy na silniki trakcyjne prądu stałego opracowane przez kolegów J. Dzikowskiego i S. Plewako;
- i inne dotyczące linii kablowych, linii napowietrznych prądu stałego, na przyłączenie urządzeń odbiorczych

Działalność Komisji Słownictwa Elektrycznego

Komisja Słownictwa Elektrycznego pracowała pod przewodnictwem kol. K. Mecha.

W skład wchodził kolekcja: T. Arlitewicz, T. Czaplicki, K. Drewnowski, J. Fudakowski, R. Podoski, J. Rzewnicki, T. Żerański oraz J. Żydanowicz.

Komisja opublikowała słownictwo w dwóch rozdziałach:
„Kolejnictwo elektryczne” i „Zastosowania mechaniczne”.

Ponadto pracowała nad dwoma kolejnymi rozdziałami:
„Wytwarzanie i przesył energii” i „Oświetlenie elektryczne”

Działalność Komisji Elektryfikacji Kraju

Komisja Elektryfikacji Kraju działała w składzie kol. Czesław Mejro jako główny referent oraz koledzy: S. Kwiatkowski, R. Kontkiewicz, J. Kryński, Kamieński, T. Kahll., K. Przanowski i K. Herniczek oraz Z. Wierzbowski, B. Walentynowicz, C. Nielubowicz i W. Szumilin.

**Komisja opracowała plan elektryfikacji dla kraju
Podstawowe założenia planu**

- elektrownie okręgowe o mocy – 300 MW,**
- duży udział elektrowni wodnych,**
- linie przesyłowe i rozdzielcze na napięciu 110 i 220 kV,**
- zapotrzebowanie mocy dla systemu krajowego w poszczególnych latach, np. 5581 MW w 1960 roku.**

Szkolnictwo zawodowe

Z inicjatywą organizowania kursów zawodowych wystąpił kol. Stanisław Wachowski już na początku 1940 roku . Ponieważ nie można było ich organizować pod firmą zdelegalizowanego SEP, uruchomiono je jako szkołę przyfabryczną przy Fabryce Aparatów Elektrycznych. Kursy były prowadzone od września 1940 r. do sierpnia 1944 r. uczestniczyło w nich przeciętnie 160 osób w ciągu roku.

Zajęcia na kursie prowadzili wykładowcy: Mirosław Panufnik, Tadeusz Gede, Waław Grabowski, Mieczysław Ejsele, Antoni Kiliński, Witold Kotowski, Darosław Kowalczewski, Józef Kozłowski, Jarosław Kwiatużyński, Kazimierz Monikowski, Władysław Rode, Ludwik Sarnowiec, Włodzimierz Słojewski oraz instruktorzy warsztatowi: Mieczysław Gietling, Alfred Jansos, Piotr Kowski.

PRYWATNE ROCZNE KURSY DLA ELEKTROMONTERÓW

K. SZPOTAŃSKIEGO

WARSZAWA, KALUSZYŃSKA 4.

PROGRAM NAUCZANIA:

KURS MECHANICZNY:

PRACOWNIA MECHANICZNA ⁴⁺⁴ 152 GODZ.

1. MATEMATYKA	³⁺⁰ 57	-
ĆWICZENIA RACHUNKOWE	²⁺² 76	-
2. RYSUNEK TECHNICZNY	²⁺⁰ 38	-
3. ^{ĆWICZENIA Z KÓRSPONDENCJI} MECHANIKA TECHNICZNA	⁰⁺² 76	-
4. ELEKTROTECHNIKA	³⁺³ 114	-
5. ENCYKLOPEDIA MASZYN ELEKTR.	¹⁺³ 38	-
6. URZĄDZENIA MECHANICZNE	⁰⁺³ 19	-

KURS ELEKTRYCZNY:

PRACOWNIA ELEKTRYCZNA ⁴⁺⁴ 152 GODZ.

1. PODSTAWY ELEKTROTECHNIKI ⁴⁺⁰	⁵⁷ 76	4+0
2. MASZYNY ELEKTRYCZNE	³⁺² 95	3+2
3. URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ²⁺³	¹¹⁴ 75	
4. ¹⁺⁰		
5. MATERIAŁOZNAWSTWO ELEKTRO- TECHNICZNE	³⁺² 38	
ĆWICZENIA RACHUNKOWE ²⁺²	⁷⁶	
6. ĆWICZENIA Z KÓRSPONDENCJI ¹⁺¹	³⁸	

Na kurs mechaniczny przyjmowani będą kandydaci w wieku od lat 18 z kilkuletnią praktyką zawodową.

Na kurs elektryczny przyjmowani będą kandydaci w wieku od lat 18 z kilkuletnią praktyką zawodową, którzy wykazą się wiadomościami przewidzianymi w programie kursu mechanicznego i umijętnością ręcznej obróbki metali.

Zapisy składać należy osobiście od dnia 16 do 21 sierpnia między godz. 9 a 12 lub 17 a 19 w fabryce przy ul. Kaluszyńskiej Nr. 4.

Początek wykładów w poniedziałek dnia 30 sierpnia 1943 roku.

Wykłady odbywać się będą w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki od godz. 16 m. 30 do 18.55; ćwiczenia w soboty od godz. 11 m. 30 do 15.30 lub od godz. 16 m. 30 do 19.30.

Opłata całoroczna na kursie mechanicznym lub elektrycznym za wykłady, ćwiczenia i pracownie wynosi zł. 200.-, płatna w 9-ciu ratach miesięcznych.

Ilość miejsc ograniczona.

Uczestnicy kursu

Szkolnictwo akademickie

Członkowie SEP, w tym wielu profesorów PW odegrali znaczącą rolę w organizowaniu i prowadzeniu szkolnictwa akademickiego w okresie okupacji, szczególnie w zakresie utrzymania wysokiego poziomu nauczania.

Ta działalność, w dużej mierze konspiracyjna trwała do wybuchu Powstania Warszawskiego i nie sposób wyliczyć wszystkich, którzy brali w niej udział; byli to m.in.

Kazimierz Drewnowski, Witold Pogorzelski, Janusz Lech Jakubowski, Witold Kotowski, Włodzimierz Szumilin, Roman Podoski, Bolesław Dębicki, Józef Żydanowicz i wielu, wielu innych.

Szkoły i Uczelnie

W grudniu 1939 roku rozpoczęło działalność Państwowe Liceum Telekomunikacyjne i Państwowa Szkoła Teletechniczna-inicjator i dyrektor kol. Witold Nowicki.

W 1941 roku została utworzona Państwowa Wyższa Szkoła Elektryczna II stopnia, oficjalnie do 1942 roku o najwyższym dozwolonym dla polskiej młodzieży średnim poziomie nauczania, ale nieoficjalnie na poziomie wyższym, - dyrektor Roman Trechciński

W 1942 r. została utworzona dwuletnia Państwowa Wyższa Szkoła Techniczna. Siedzibą szkoły były budynki przedwojennej Politechniki Warszawskiej. Szkoła ta dawała już możliwość kształcenia na poziomie inżynierskim.

Prof.. Kazimierz Drewnowski

współzałożyciel SEP, profesor i dziekan Wydziału Elektrycznego

- Członek Komisji Przepisowej
- Członek Komisji Słownictwa
- Zarządzał budynkami PW
- Z-ca dyr. Wyższej Szkoły Technicznej
- Ps. „Darowski”, współpracował z Delegaturą Rządu na Kraj
- Aresztowany, więziony na Pawiaku
- obozy Majdanek, później Dachau.
- Bruksela, gdzie założył Ośrodek Studiów Wyższych Polskich.

Poza Krajem - w obozach

Po kampanii wrześniowej 1939 wielu członków SEP znalazło się w obozach jeńców wojennych. Członkowie SEP, którzy znaleźli się w obozach oficerskich, dążyli do utrzymania więzi stowarzyszeniowych, tworząc koła SEP lub tam gdzie niemieckie władze obozowe nie zezwalały na użycie symbolu SEP, koła elektryków. Koła takie istniały co najmniej w siedmiu obozach (oflagach).

Podejmowano działania szkoleniowe, prace projektowe związane z rozwojem Polski po wojnie oraz tam gdzie były możliwości prowadzono konspiracyjnie podsłuch radiowy.

Poza Krajem - w wolnych krajach

Elektrycy, którzy znaleźli się w Wielkiej Brytanii, w lutym 1941 r. utworzyli Oddział Brytyjski Stowarzyszenia Elektryków Polskich, jako 14 oddział z siedzibą w Londynie.

Oddział liczył 86 członków - prezesa wybrano Jana Podoskiego. Działał we współpracy ze Stowarzyszeniem Techników Polskich w Wielkiej Brytanii oraz Institution of Electrical Engineers - stowarzyszeniem brytyjskich elektryków.

Praca Oddziału zorganizowana była w 4 komisjach: elektryfikacyjnej, telekomunikacyjnej, przemysłowej oraz tłumaczeń i szkolnictwa.

Działalność energetyków na rzecz miasta

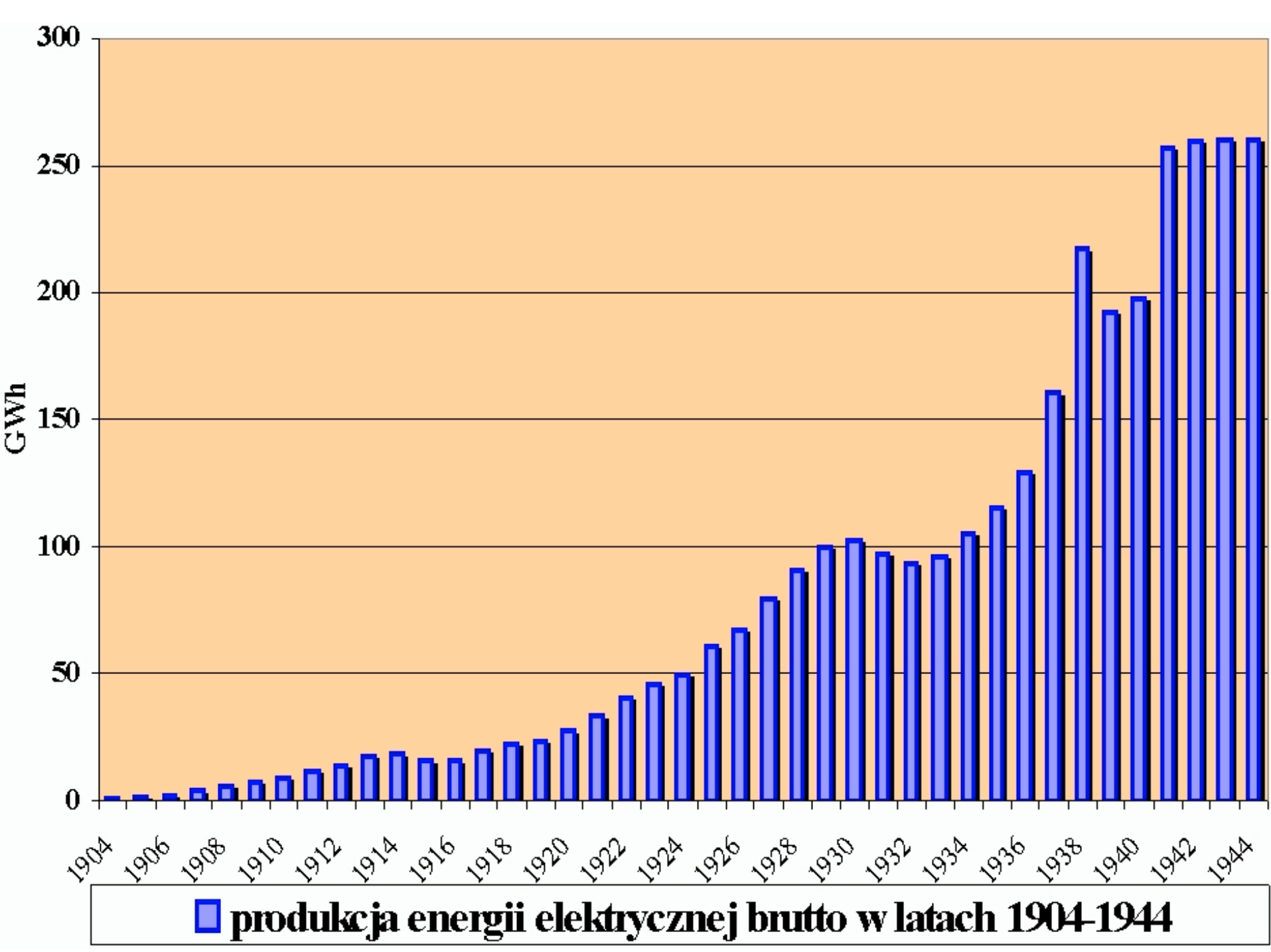
Elektrownia Miejska

/ Stanisław Skibniewski, Tadeusz Kahl /

W dniu 4 paźdz. 1939 r. został uruchomiony koc. nr 23 i tg nr 9. Pod koniec 1939 r. można było włączyć do sieci praktycznie wszystkich abonentów.

W 1940 roku został uruchomiony turbozespół nr 11 o mocy 32 MW, największy w całej historii tej elektrowni.

W 1941 roku został uruchomiony ostatni z kotłów wybudowanych w elektrowni nr 35, zakończony etap rozbudowy elektrowni, wg przedwojennych planów Prezydenta Stanisława Starzyńskiego

Instalacje i sieci przesyłowe

W 1940 r., zakończono modernizację sieci nn. polegającą na zmianie napięcia ze 120V na 220V.

W sierpniu 1940 roku został ułożony kabel 15 kV pod dnem Wisły. Pracami kierował inż. Kazimierz Kolbiński, późniejszy profesor Politechniki Warszawskiej, Prezes Oddziału Warszawskiego w 1950 r. i Prezes SEP w latach 1952 -1959.

W 1944 roku system warszawski został połączony z elektrownią w Rożnowie, po wybudowaniu stacji 150/35 kV w Szamotach

Akcja dostarczania energii elektrycznej dla mieszkańców miasta, mimo ograniczeń wprowadzonych przez Niemców.

Akcje elektryków prowadzone w konspiracji

Akcja dostarczania energii elektrycznej dla mieszkańców miasta, mimo ograniczeń wprowadzonych przez Niemców w ramach SP-”Selektywnego planu dostaw energii elektrycznej”.

Nielegalne dostarczanie węgla dla mieszkańców miasta

Zapobieganie demontowaniu urządzeń zawierających związki miedzi.

Zatrudnianie członków ruchu oporu

Kazimierz Szpotański wspierał działalność konspiracyjną, jego fabryka, stała się azylem dla członków Armii Krajowej oraz wielu poszukiwanych przez okupanta, wypędzonych i pozostających bez środków do życia.

Ze schronienia w FAE korzystał również Alfons Hoffman, Prezes SEP w 1937-1938 roku, późniejszy profesor Politechniki Gdańskiej.

Również setki członków ruchu oporu miało fikcyjne zatrudnienie – legitymacje – jako pracownicy Elektrowni Miejskiej lub Elektrowni Pruszków

Udział w organizacjach zbrojnych ruchu oporu

Wielu członków Oddziału Warszawskiego SEP uczestniczyło w organizacjach zbrojnych ruchu oporu.

- Samodzielne organizacje – w elektrowni**
- Oddziały łączności AK,**
- Grupy wykonujące wyroki Sądu Podziemnego**

Ruch oporu w elektrowniach

Ruch oporu rozwijał się również w elektrowniach. Dowódcą ruchu konspiracyjnego na terenie Elektrowni Miejskiej i Elektrowni Pruszków był Stanisław Skibniewski, ps. Cubryna - po wojnie również członek SEP. Jego zastępcą był Tadeusz Kahl.

S. Skibniewski był dyrektorem w Elektrowni Warszawskiej od 1937 roku. W 1941 r. przejął kierownictwo grupy konspiracyjnej w elektrowni, w 1942 r. został mianowany przez niemieckiego okupanta na naczelnego dyrektora.

Tadeusz Kahll

- Członek Komisji ds. Elektryfikacji
- Pracownik Elektrowni Miejskiej
- Ps. „Kowalski” z-ca dowódcy zgrupowania „Elektrownia”

Odziały łączności

Konspiracyjne odziały łączności przede wszystkim zajmowały się konstrukcją i produkcją sprzętu radiokomunikacyjnego oraz utworzeniem łączności konspiracyjnej w zakresie nie spotykanym w innych państwach okupowanej Europy.

Organizatorem opracowań i produkcji aparatury łączności na użytek podziemia był płk. Józef Srebrzyński, z-ca Dowódcy Wojsk Łączności AK.

Sprzęt radiotechniczny dla ruchu oporu

- Stefan Manczarski opracował zasady kompensacji w układzie antenowym, co w praktyce utrudniło niemieckiej służbie namierzania lokalizację radiostacji podziemia.
- Stanisław Ryżko i Henryk Kalita opracowali radiostacje korespondenckie, montowane w zakładzie inż. K.Stefko.
- Lesław Kędzierski i Stefan Darecki opracowali konstrukcję i podjęli montaż nadajników radiowych.
- Wiesław Barwicz, Michał Grabowski, Henryk Kuhn-Kuniewski, Jerzy Wróblewski prowadzili konspiracyjną produkcję sprzętu radiotelegraficznego w Zakładach Philips.
- Roman Trechciński (junior) prowadził w gmachu Fizyki Politechniki Warszawskiej produkcję odbiorników radiowych.

Rozszyfrowanie rakiety V2

Grupa pod kierownictwem prof. Janusza Groszkowskiego rozszyfrowała aparaturę radioelektryczną w niemieckiej rakiecie V2, zdobytej przez polski ruch oporu.

Wykonanie wyroków Sądu Podziemnego

Wychowankowie Państwowej Szkoły Elektrycznej Zbigniew Gęsicki, Jerzy Helwig, Eugeniusz Schillberg brali udział w słynnej akcji podziemia - zamachu na Kutscherę.

W grupie zakładników po wykonaniu wyroku podziemnego na aktora Igo Syma był Zygmunt Sosnowski – działacz Sekcji Radiotechniki i Teletechniki. Zakładnicy zostali zwolnieni dzięki interwencji dyrektora PAST Karola R. S. Haegberga.

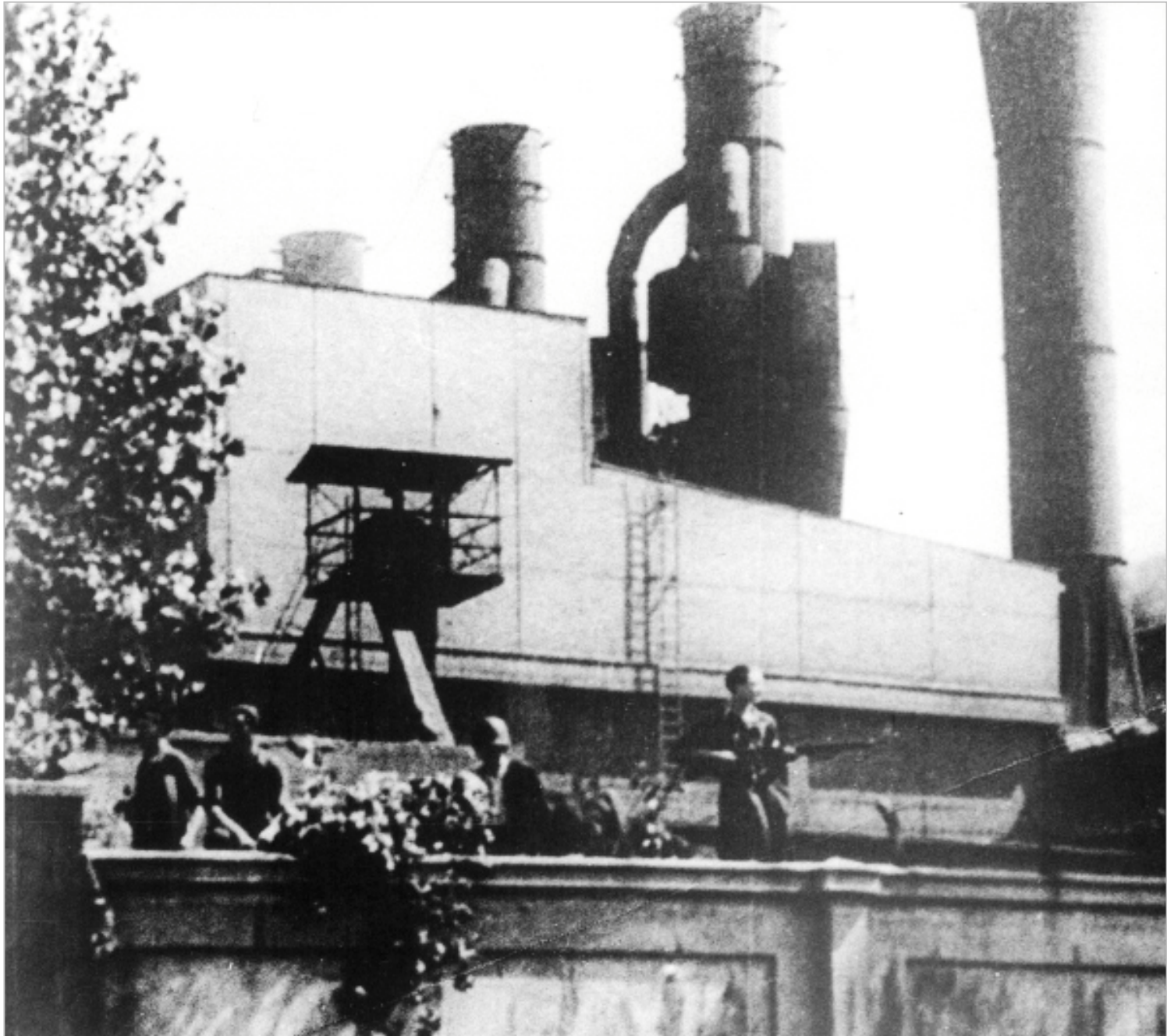
Powstanie Warszawskie

Bohaterską kartą warszawskich elektryków i teletechników były dni Powstania Warszawskiego.

W Elektrowni Miejskiej działało ugrupowanie zbrojne AK „Elektrownia”, pod dowództwem Stanisława Skibniewskiego. Ugrupowanie w ciągu kilku godzin przejęło elektrownię, mimo że chroniona była przez kilka oddziałów niemieckich w liczbie 188 żołnierzy. Powstańcy utrzymywali czynną elektrownię do 5 września.

Kiedy zabrakło prądu dla radiostacji powstańczych, drukarni i punktów dowodzenia, elektrycy natychmiast uruchomili kilkanaście agregatów o przeróżnej konstrukcji.

Powstańcy w elektrowni

Samoloty nad elektrownią

KUBUŠ

Po Powstaniu Warszawskim

Wielu członków SEP oraz nie zrzeszonych energetyków, elektryków, teletechników i radiotechników zginęło w czasie Powstania.

Miedzy innymi zginęli Stanisław Wachowski i Roman Trehciński

Zachowajmy w Pamięci

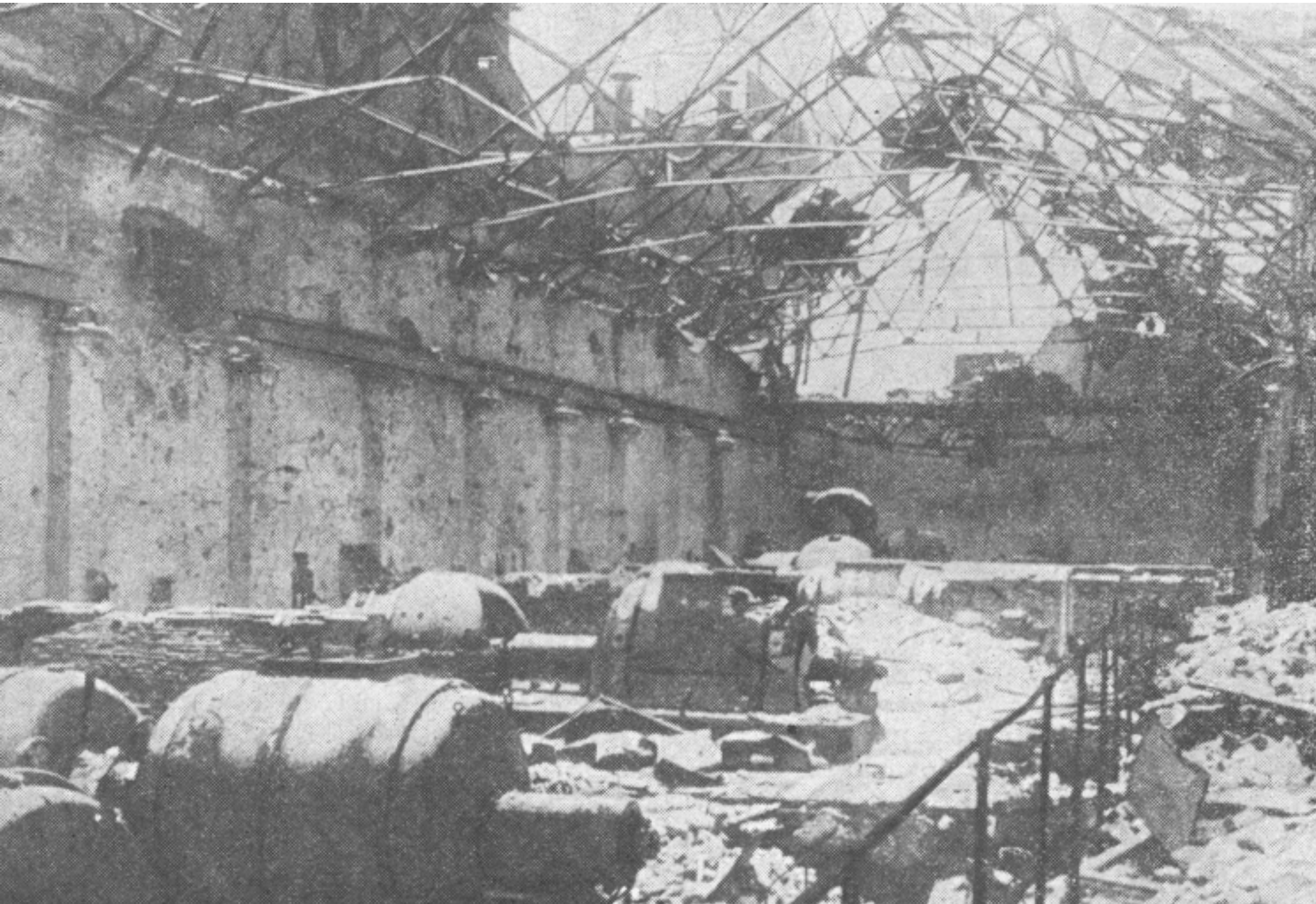
Po wyzwoleniu do końca kwietnia 1946 r. udało się odszukać 212 członków OW SEP co stanowiło 30% stanu z 1939 r.

CHWAŁA POLEGŁYM PRACOWNIKOM ELEKTROWNI WARSZAWSKIEJ W WALCE Z OKUPANTEM HITLEROWSKIM

ŻOŁNIERZ NIEZNANEGO NAZWISKA z grupy EW. poległ w Elektr. Warsz.
GULA WACŁAW - kapr. odzn. Krzyż. Wal. z gr. EW. poległ w pow. warsz. w EW.
GÓRNIAK JAN - kapr. odzn. Krzyż. z gr. EW. poległ w pow. warsz. w EW.
PIOTROWSKI WŁAD. - p. por. odzn. Krzyż. Wal. z gr. EW. poległ w pow. warsz. w EW.
RONTALER ALEKS. - p. por. odzn. Krzyż. Wal. z gr. EW. poległ w pow. warsz. w EW.
SZWECH STANISŁAW - kapr. z gr. EW. poległ w pow. warsz. w EW.
STYS EDWARD - podchorąży z gr. EW. poległ w pow. warsz. w EW.
ZAWADZKI MARIAN - kapral z gr. EW. poległ w pow. warsz. w EW.
PISKORSKI JAN - sierż. odzn. Krzyż. Wal. z gr. EW. poległ w pow. warsz. w EW.
KRETER JAN - st. sierż. odzn. Virtuti Militari z gr. EW. poległ w pow. warsz. w EW.
KARNAWALSKI WITOLD - por. z gr. ZWZ. rozstrzelany w Palmirach w 1944 r.
KROPIELNICKI STAN. kapr. odzn. Krzyż. Wal. z gr. EW. zginął w Mathausen w 1944 r.
NOWAKOWSKI WACŁAW - plut. z gr. EW. zginął w obozie w Oświęcimiu 1944 r.
WIECZOREK LUCJAN - tow. PPR. zginął w obozie w Oświęcimiu 1944 r.
OLSZEWSKI BOLESŁAW - tow. PPR. zginął w obozie w Oświęcimiu 1944 r.
NOYGBAUER KAROL - tow. PPS. zginął w obozie w Oświęcimiu 1944 r.
KAPAŁA IRENEUSZ - podchor. AK. zginął w obozie w Stutthoff 1944 r.
WITKOWSKI MIECZ. sierż. z grupy ZWZ. zginął w ob. w Oświęcimiu 1942 r.
PAWŁOWSKI ZDZISŁAW - kapr. z gr. EW. poległ w pow. warsz. w śródmieściu
WNUK ADAM - kapr. z grupy EW. poległ w powstaniu warsz. w śródmieściu
TONDER MIECZ. kapr. z grupy EW. zginął w obozie Mathausen w 1944 r.
FAISTN WŁADYSŁAW - inż. z EW. zginął w obozie w Oświęcimiu w 1942 r.
CHRUŚCIEL STANISŁAW „Orzeł” AK. z grupy EW. zginął w 1944 r.
JABŁOŃSKI JÓZEF - por. AK „Harnasie” poległ w powstaniu warsz. IX. 1944 r.

ORAZ PAMIĘCI 280 PRACOWNIKÓW ELEKTROWNI -
KTÓRZY ZGINĘLI ŚMIERCIĄ MĘCZEŃSKĄ W OBOZACH I EGZEKUCJACH
PUBLICZNYCH W LATACH 1939 - 1945.

Maszynownia Elektrowni Miejskiej w styczniu 1945

Maszynownia Elektrociepłowni

Pompownia w maszynowni po byłej elektrowni

